

درگاه

اون بش کونده برنشر اولنور

۵ ایلول ۳۳۷

نومرو : ۱۰

برنجی سنه : برنجی جلد

تورک تارینخی تدریقاتی

اسکی تورک عادتلی

تورک؛ دیگر برابله. پولان اقباسندن هرکیم کندی ملکیتندن کیمایسه اوکا یک چیقارلر، اکرام ایدرلردی. بویکک آیرجه براسی بولمه سی، علی العاده بر یک اولدیفنی کوستریور. بونک آدی «ترغو»: Tuzgo. در. بوندن صوکره برده صوکره عزیمت کونی «بش آش» اسمنده بر ضیافت دها ویریلر. بو ضیافته هم جوار دیگر بوتون اقبالارده دعوت اولنوردی. بیده کیده جکی برده اقبالارینه ویرلک اوزره هدیهلر تقدیم اولنور.

هدیه ویرمک تورکار آره سنده یک متعمدی. بالخاصه بویوکار دائما هدیهلر ویرلردی. مثلاً برسی دیگرینه بر آت باغیلار، آت آلان ذاتده سائسه بر آلتون ویا بر قوپون ویرلردی. بو سائسه ویریلن بخشیه «پوت» دیرلر.

تورکار، خاطره اولوق اوزره ده هدیه تقدیم ایدرلردی. مثلاً سفره حاضرلانا برکیسه اقبالارینه «ضارو» اسمی ویریلن مناسب هدیهلر ویرلردی. یکدیگرینی طایمان ایکی تورک تصادفایتدکلی وقت بریرلرینه بویلرینی یعنی همانک قبیله افرادی اولدقارنی صوردارلر. تورکار آره سنده پارولاده مستعملدی. بوکاده «ام» دیرلر.

تورکار؛ دیمره تعظیم ایتدکارندن قلنجلری نامنه عین ایدرلردی. بر آدام عین ایده جکی وقت قلنجنی قینندن چیقارلر، اوکنه قویار، دیرکه «بوکوک کیرسون، قیزیل چیسون» یعنی نموده خات اولورسه بو قلنچ بوکوک کیرسون، قیرمزی قانی اولاروق چیسون. [۱]

اجتماع حالنده اولونجه قوپوزلرله «کوک» لر ترم ایتدکارنی فؤاد یک ایضاح بووردیلر، بن، ساده قوپوزک باشقه بر نوعی اولوق اوزره تورکار آره سنده «اکاما» آندده برجانیده مستعمل اولدیفنی سوبلیه جکم. تورکار بر طاقیم قوشلر اولادقارنی کبی نهرلده بالیقاری اولارلردی. محیطارنده دکزدن زیاده نهر پولان تورکار بالینی شو صورته اولارلر: نهرک هر طرفه صیره ایله تختله قویارلر، یالکز اورتاسنده بر دلیک بیراقیرلردی. دلیکک آفرینه ده «ازدنک: Izdonk» نامنده کی بر نوع آغ وضع ایدرلر، بالیق تختله بولندیفندن آشانغی دوعری کچه من، دلیکدن کیمکه چالیشهرق طوئیایردی. قوشلری ده «بیفاق: Yobgak» اسمنده بر طوزافله اولارلر.

تورکار نهرلردن بر طاقم طولوملر واسطه سیله کچرلردی. بردن فضله اولان طولوملری شیشیره رک [۱] بو عادت ژاپونلرده واردر. اونلرده ایوم اسکیدن قالمش عادتلی وجهله قلنچ تامنه عین ایدرلر.

اوبونه لغدری

قرده شلرله

اک امین سرداشدر دیسه یاراشیر
اویون کاغدرلی چیآمزده ؟
کون کیمز خاعلر کشفه اوغراشیر
بوتون استقبالی پایازده ، قیزده .

یاز کلر: هریری باقار کونشار ،
قیش کلر: یولاری دولدورور قارلر ،
ینه ، کوزلرند کیرلی آشلر ،
خاعلر دورمادن فاله باقارلر .

*

شیطان کوزلرینه بکزره برلرلر :
کیمی سیم سیاهدر ، کیمی قیرمزی .
بو بونک فلاکندر دوشرسه اکر
ماچا برلیسله قویانک قیزی .

صوکر او داغیلر : هبسی صافالی ؟
کیمی بر زنکیندر ، کیمی بر سخریاز ،
کییدی سیاهی ، کیمه سی آلی ...
خاعلر باققدن بیقاز ، اوصاماز !

قیزلر : هبسی صولفون ، هبسی سورمه لی ؟
جنسی بیلمه بن ایجه بر جیجک
طوتوپور هبسنک ایجه جک آلی ...
خاعلر باققدن هیچ بزیه جک !

سرپوشلر اکریش ، خنجرلر قینده ،
بررکنج سودالی کبی درت باجاق
دورنلر بر قیزک درت اطرافنده ...
خاعلر باققدن یورولایه جق !

نهایت قیرمزی ، سیاه بوچکار :
یدیلی ، دوقوزلی ، اونلی ، سکزیلی ؟
هبسی صیرا صیرا دیزله جکار ،
هبسنده بام باشقه معنار کیزلی .

*

نه اوزون ساعتلر کچر آرادن ،
کاغدرلر یورولور ، سرپیلر بره
و حالا خاعلر هیچ یورولاندن ،
بیقمدان باقار اسقامیبلره .

علی ممتاز

ارکاک یانیق یوزلو ، محائب قیافتلی ، باشلری صاریغلی
ایشیلردر . بولر باغلره اوزوم کسمکه کیدرلر .
اوزوم کسمک طانی وکوزل بر ایشدر. بوایشک
کونشی آت ، چله شی آت ، یورغونانی آتدر. آسمه
پارافلری آره سندن دولفون واولفون صالقیملری
آرامه دن قولایجه اله کپروب کسبورمک زورمیدر...
هله ایشی قادیلر چالشیرکن سیر ایتک ، یارافلر
آره سندن بنیه یاناقارنی کورمک ، میرلانیشلرینی
دیکامک ، شاقارینه قلاق قاپارنی اوقدر خوشدرکه...
باغ یوزوی موسمنک اک طانی دی آتشمالردر .
آتشمای باغلرده کچیرمک ، میدانده آت ایشیفنده
اوزوملرک سرلیه یکی برده اوزاغنی نه ایدر... اطراف
یم یشیل ، کوک پارلاق ، هواند اوزوم قوقولری
کلر برده اوزانوب کندیکیزی دیکیه جککنز سرده
طانی بر قادین سسی یوکسلر :

بوکون آله اودن دردی
قیز صاچک کیم اوردی
اوردیسه اقام اوردی
آت قراکاتی کیم کوردی

دها بر آت اوتنه دن بوکا جواب... بشقه برنغمه...
بو سسلر کسلر. درین بر سکوت ایچندن آتسزن
برچاقال سسی ، برکوک حوالا سسی ویا بر سرخوش
نمره سی دویولور . بر دقیقه صکره بر صلاح صکره
بر دها... بونی متعاقب دها ادالی ، دها نازلی یکی
بر نغمه .... وساز سسلری ...

نغمه ل ، سسلر نورلر ایچنده بر عالم . باشکیزی
قالدیروب شهر طرفه باقارسه کز قاب قراکافدر .
اووايه جوزنلکیز. قوجه بر شهرک ایشیقاری یورومش
منتظم فاصله لرله آویجه آچلمش کبی اووايه داغلامشدر .
هله اصنافلر ونامورلر ایچون بوکجه لر اوقدر
طانیلدرکه ...

اونلرکه کونلرینی برنج ویاغ قوغان اولو بکزی
بقال دکالرنده ویا رطوبتی ، آغیر مرکب قوقولی
قلن اوطلرنده اولدیرمشلردر. آتشم اذاندن بر ساعت
اول دکالرینی قاپارلر، جدولارینی، دفترلری دولدورلر.
کوزل سمرلی اشکارینه بیزلر . شاید بوکلی ایسه
اوکارینه قانوب باغ بولی طونارلر. چوچقاری اونلری
قارشیلای ایچون یولاره چیقارلر؟ هدیه لرینی ایسترلر؟
شهر حوادثلری صوردارلر. صکره ده «تایانجه یه قدر
کولوشورلر ، اوینارلر. ایرتسی صباحده جخله برابر
اویانوب باغلرینی و سیرکیرینی دولاشیرلر . قوشلانی
شهره دورنلر . بودونوش بر آت اوزوجی وزوردر.

*

*

بو عالم یازیکه شمدی اولان شیلر دکل ،
بیت شیلردر. هیمز شمدی اونلری صوکر کونلری
اوچ ، درت بیل اوله عائد قیبتی و حزن خاملر
کبی آکپورز. اویله سوبیلورلرکه شمدی نه اوباعلر
وارمش نه او انسانلر ..

باغلر کیمه سیز ، انسانلر باغسزمش .

نورزی لطفی